ꝓprietatem ydiomatis ſolus auditus auris aī
mo repreſentet ¶ Capitulum xi · q̄ leges pro
prie non ſunt ſciencie nec libri ·

IN libris iuris poſiti lucratiua pericia
diſpenſandis terrenis accommoda · quā
to huius ſeculi filijs famulatur vtilius · tāto mi
nus ad capeſſenda ſacre ſcripture miſteria et
archana fidei ſacramenta filijs lucis confert ·
vtpote que diſpoīt peculiāter ad amiciciā hu
ius mundi · per quam homo iacobo teſtāte · dei
ɔſtituitur inimicus · Hec nimirum lites huma
nas quas īfinita producit cupiditas ītricatis
legibus que ad vtrumq; duci poſſunt · extēdit
crebrius q̄ extinguit · Ad quas tamen ſe dan
das a iuriſconſultis ⁊ pijs principibꝰ dinoſci
tur emanaſſe Sane cū contrariorū ſit eadem
diſciplina potēciaq; rationalꝰ ad oppoſita vale
at · ſimulq; ſenſus humanus procliuior ſit ad
malum · huiꝰ facultatis exercitatoribꝰ accidit
vt plerumq; litibus extendendis indulgeant
plus q̄ paci · et iura non ſecundū legiſlatoris
intētū referant · ſed ad ſue machinationis ef
fectum verba retorqueant violenter · Quāob
rem licet mentem noſtram librorū amor here
os poſſideret a puero quoꝝ zelo languere vice
voluptatis accepimus · minus tamen librorū

ciuilium appetitus noſtris adheſit affectibus
minuſq; huiuſmodi voluminib9 acquirendis
conceſſimus tam opere q̄ expenſe. Sunt enī
vtilia. ſicut ſcorpio in tyriaca quemadmodū
libro de pomo et morte Ariſtotiles ſol doctri
ne. de logica diffiniuit. Cernebamus inter le
ges et ſciencias. quandā nature differenciam
manifeſtam. dum omnis ſciencia iocundatur
et appetit. q̄ ſuorum principiorum precordi
a introſpectis viſceribus pateant. et radices
ſue pullulacionis emineant. ſueq; ſtaturigis
emanatio luceat euidenter. Hic enim ex cog
nato et conſono lumine veritatis cōcluſionis
ad principia. ipſum corpus ſciencie lucidum
fiet totum non habens partem aliquam tene
bratum. At vero leges cū ſint quedam pacta
humana. ſtatuta ad ciuiliter conuiuendum vl
iuga principum ſuperiecta cornibus ſubditoꝝ
recuſant reduci ad ipſam ſindereſim veritatis
ac equitatis originem. eo q̄ plus habere ſe ti
meant de volūtatis imperio q̄ de rationis ar
bitrio. Quapropter cauſas legū diſcuciendas
nō eſſe. ſuadet in pluribus ſentēcia ſapiētum.
Nēpe cōſuetudīe ſola leges m̄te vigorē acqui
rūt nō neceſſitate ſilogiſtica ſicut artes ꝓut ſe
cūdo pollitice aſtruit āiſtotiles phebz ſcole vbi

pollicitam redarguit ypodami ·que nouarũ le
gum inuentoribus premia largari pollicetur·
quia leges veteres abrogare et nouas ſtatuere
eſt ipſarum que ſunt valitudinem infirmare·
Que enim ſola cõſuetudine ſtabilitatẽ accipi
unt·hec neceſſe ẽ diſſuetudine dirimãtur Ex
quibus liquide ſatis ↄſtat · q̄ ſicut leges nec
artes ſũt nec ſciencie· ſic nec libri legũ · libri
ſcienciarum vel arciũ ꝓprie dici poſſunt· Nec
ẽ hec facultas ĩter ſciẽcias recẽſenda · quam li
cet geologiam aꝓpriato vocabulo nominare
Libri vero liberaliũ litterarum tam vtiles ſũt
ſcripture diuine q̄ ſine ipſoꝝ ſubſidio fruſtra
ad ipſius noticiam intellectus aſpiret ¶ Capi
tulũ xiij ·de vtilitate et neceſſitate gramatice

Cum librorum lectionibus foueremur · aſ
ſidue quos moris erat cotidie legere vel
audire · ꝑpendimus euidẽter q̃tum impediat
ĩtellectꝰ·officiũ ꝑ vniꝰ vocabuli ſeĩplena noticia
dũ nullius enunciationis ſentencia capitur·cu
ius pars quãtalibet ignoratur· Qua propter
exarticoꝝ verborũ interpretationes mira ſedu
litate iuſſimus annotari · antiquorũʒ grama
ticorũ orthographiam·proſodyam·ethymolo
gyã· ⁊ dyaſinthesim in concuſſa curioſitate cõ
ſideravimꝰ·terĩnoſʒ vetuſtate nimia caligãtes